

וארא חט"ז שיחה א'

על "למה הרעותה" מביא רש"י בפשט"מ שגם בעקידה הי' מקרה דומה, שההבטחה עצמה – "כי ביצחק יקרא לך זרע" - גורמת רעה יתירה באמרו "והעלהו". אך בפרשתנו, הדוגמאות שמביא רש"י אינם דומים לנדו"ד, ורק מצד "רבותינו דרשוהו לענין של מעלה" מפרשים "יש לי להתאונן".

"וארא וגו' וגם הקימותי וגו'" ברש"י: "ורבותינו דרשוהו לענין של מעלה וכו' יש לי להתאונן על מיתת האבות וכו' וגם הקימותי וכו' וכשביקש אברהם לקבור את שרה לא מצא עד שקנה בדמים יקרים וכו' וכן ביצחק ערערו עליו על הבארות וכו' וכן ביעקב וכו' אין המקרא מתיישב אחר המדרש כו'".

והנה בסוף פרשת שמות על הפסוק "עתה תראה" מפרש רש"י בפשוטו של מקרא "שהרהרת אחר מידותי לא כאברהם שאמרתי לו כי ביצחק יקרא לך זרעו ואח"כ אמרתי לו העלהו לעולה ולא הרהר אחר מידותי וכו'". שמפרש פירוש זה בפשוטו של מקרא, ומביא דוגמא רק מאברהם, ודוגמא מענין העקידה ולא מ"כשבקש לקבור את שרה וכו'", ומדוע מביא רש"י ענין זה בפרשתנו כדרש?

והביאור: בפרשת שמות בפשוטו של מקרא אמר משה "למה הרעותה לעם הזה ומאז באתי וגו'", ולכן מפרש רש"י שבאברהם היה מקרה הדומה לזה - שבה הבטחת הקב"ה "כי ביצחק יקרא לך זרע" היא היא הגורמת רעה יתירה באמרו "והעלהו", כמו בנדו"ד ששליחות הקב"ה גרמה ש"הרע לעם הזה", ואעפ"כ לא הרהר.

אך בדוגמאות שמביא רש"י בפרשתנו שבהם האבות לא הרהרו, הנה ע"פ פשוטו של מקרא אין זה דומה לנדו"ד, כי שם ההבטחה עצמה לא גרמה ל"הרעותה". ורק מצד ש"רבותינו דרשוהו לענין של מעלה" אזי אפשר לומר שזהו המשך לקושית משה בכלל, ד"אמרו לי מה שמו וכו'", ולכן מפרש המדרש "יש לי להתאונן וכו'".

ועוד, דבפרשת וארא מביא רש"י ענינים פרטיים דהאבות שבהם לא הרהרו אף שהיו יכולים לחשוב שמה נתלכלכתי בחטא, וזה אינו שייך לנדו"ד שהוא בענין השייך לבני" בכלל. ולכן בפרשת שמות מביא רש"י רק "כי ביצחק וגו'" שזה נוגע לכל בני".

מיינה של תורה: הפשט הוא מצד הגוף, שלכן בחיצוניות יכול להיראות שהי' ענין של חטא, משא"כ בדרש - מצד הנשמה - אי אפשר לומר שהרהר ולכן צריך לומר שהכוונה היא לטענת משה "מה שמו" שרצה להבין בשכלו את שם המפורש.

והנה זה שמצד הגוף נראה שמה הרהר, הרי זה כדי להביא את האמונה דבנ"י בפנימיות. דהנה זה שהם מאמינים בני מאמינים הרי זה בירושה מהאבות ואינו מצדם. ולכן כשמשה אומר "למה הרעותה", שבחיצוניות נראה שהיה ענין של הרהור הרי זה כדי שיהיה הגילוי ד"וארא", ענין הראיה והתאמתות דהאמונה, גם באלו שמצד עצמם שייך בהם הרהור.

וזהו הקשר לכ"ד טבת - המשכת האמונה בשכל ע"י גילוי החסידות באופן דיתפרנסון.

***